

Katrā EBSCO datubāzē ir iespējams veikt vienkāršo informācijas meklēšanu (Basic Search), paplašināto meklēšanu (Advanced Search) un vizuālo meklēšanu (Visual Search), vai arī izvēlēties kādu no papildus piedāvātajiem informācijas meklēšanas veidus. Informācijas meklēšanas veidi EBSCO datubāzēs var nedaudz atšķirties. Meklējot informāciju datubāzē, lietotājs var izmantot elektroniskās informācijas meklēšanas līdzekļus, piemēram, Bula operatorus (Boolean Operators), Attāluma operatorus (Proximity), Saīsināšanas (Wildcard) un Aizstāšanas (Truncation) zīmes, u.c. Lietotājam būtu jāņem vērā, jo pilnīgāk tiks aizpildīti meklēšanas lauki, jo atlasītā informācija būs precīzāka.

Elektroniskā informācijas meklēšana

Elektroniskā informācijas meklēšana ir informācijas meklēšana datubāzē ar datora palīdzību. Elektroniskie informācijas meklēšanas līdzekļi ir informācijas meklētājvalodas, komandu valodas, atslēgvārdu kombinēšana, t.i., attiecību attēlošana starp vārdiem ar Bula un attāluma operatoru palīdzību, vārdu ievade (interpretēšanas iespējas), piem., vārdu saīsināšana, meklēšana noteiktā laukā, rezultātu pārlūkošanas iespējas u.c.

Lai uzlabotu elektronisko informācijas meklēšanu un lai atrastā informācija atbilstu pieprasījumam, lietotājam būtu ieteicams izmantot Bula operatorus, jo sastādītais meklēšanas pieprasījums var būt nekonkrēts (daudz nevajadzīgu un lieku rezultātu) vai arī pārāk precīzs (par maz vai vispār nav rezultātu).

„AND” operatoru izmanto (latviešu valodā UN), ja lietotājs vēlas noformulēt savu pieprasījumu ar vairākiem vārdiem. Vārdus sasaistot, lietotājs var samazināt lieko rezultātu skaitu. Ja lietotājs nedefinēs specifisku meklēšanas lauku, tad rezultātu sarakstā būs iekļauti raksti, kur visi lietotāja meklētie vārdi būs atrodami vienā citātā vai arī pilnā tekstā. Piemēram, ierakstot vārdus *database AND keyword*, tiek atlasīti rezultāti par abiem pieprasījumiem vienlaicīgi.

„OR” operatoru izmanto (latviešu valodā VAI), lai sasaistītu vārdus un varētu paplašināt meklēšanu. Izmantojot šo operatoru, meklējumu laukā ierakstītie vārdi tiek meklēti gan vienlaicīgi, gan atsevišķi viens no otra. Piemēram, ierakstot *basic search OR advanced search*, rezultāti būs par abiem informācijas meklēšanas veidiem, kā arī par katru no tiem atsevišķi.

„NOT” operatoru izmanto (latviešu valodā NE), lai samazinātu meklēšanas rezultātus un atlasītu specifiskas tēmas, ko lietotājs nevēlas iekļaut rezultātu sarakstā. Piemēram, *national library AND university library NOT medical library*, tiks atlasīti rezultāti par nacionālām un universitāšu bibliotēkām, bet rezultātu sarakstā netiks iekļauti raksti par medicīnas bibliotēkām.

Boolean Operators

http://support.epnet.com/training/novelist/NLC_K8/InfoPages/BooleanOperators.htm

Meklēšanas izteiksmju veidošana dažādās meklēšanas programmās:

<http://www.internettutorials.net/boolean.html#top>

<http://www.searchengineshowdown.com/features/>

Attāluma operators (Proximity)

Šo operatoru izmanto, lai noteiktu meklējamo vārdu atrašanās attālumu vienam no otra. Starp meklējamiem vārdiem ievieto operatoru N vai W:

Near operators (N) – norādot N3, tiks meklēti vārdi, kas atrodas piecu vārdu attālumā viens no otra, neatkarīgi no to secības. Piemēram, meklējot *public library N5 database*, tiks atlasīti rezultāti, kas satur gan *Public Library's database*, gan *databases for public libraries*, gan *database is especially created for public libraries*.

Within operators (W) – norādot W3, tiks meklēti vārdi, kas atrodas ne tālāk kā trīs vārdus viens no otra norādītajā secībā. Piemēram, meklējot *public library W3 database*, tiks atlasīti rezultāti, kas satur *Public Library's database*, bet nesatur *databases for public libraries*, *database is especially created for public libraries*.

Meklēšana, izmantojot iekavas (Parenthesis)

Lai sagrupētu vārdus, lietotājs informācijas meklēšanai var izmantot (**iekavas**), tādejādi kontrolējot meklēšanas pieprasījumu.

Piemēram:

Vispārīgā meklēšana: *public library OR school library AND databases OR catalogs*.

Sastādot meklēšanas pieprasījumu, nesagrupējot vārdus, meklēšana notiks no kreisās uz labo pusi, atrodot visu par publiskajām bibliotēkām un skolu bibliotēkām, neskatoties uz to, vai rakstā ir pieminētas datubāzes vai katalogi.

Mērķtiecīgā meklēšana: *(public library OR school library) AND (databases OR catalogs)*

Sastādot meklēšanas pieprasījumu, sagrupējot vārdus, vispirms tiks meklēti pirmie sagrupētie vārdi, tad, balstoties uz iegūtajiem rezultātiem, tiks meklēti otrie sagrupētie vārdi, atrodot rakstus par publisko bibliotēku vai skolu bibliotēku datubāzēm vai katalogiem.

Saīsināšanas (?) un Aizstāšanas (*) simboli (Wildcard and Truncation)

Datubāzē paredzēta iespēja ar konkrētiem simboliem aizstāt nezināmos burtus vai vārda daļas. Var izmantot simbolu (?) vārda sākumā, vidū vai beigās, piemēram, *biblioma?ia - bibliomania*.

Simbolu (*) izmanto vārda daļas sākumā vai beigās, lai meklētu visus vārdus, kas beidzas vai sākas ar norādīto vārda daļu, piemēram, *inform** - *information, informant*.

Šīs zīmes teksta virknē var izmantot tikai vienu reizi.

Pareizrakstības pārbaude

EBSCOhost nodrošina automātisku pareizrakstības kļūdu labošanu. Kad meklēšanas laukā tiek ievadīts neprecīzs vārds, datubāze piedāvā alternatīvus variantus.

Visvairāk izmantotais meklēšanas veids ir meklēšana ar atslēgvārdiem (Keyword). Lai veiktu vienkāršo meklēšanu, meklēšanas laukā jāieraksta pieprasījums un jānospiež poga *Search* (meklēt). Nospiežot pogu *Clear* (dzēst), meklējuma pieprasījums tiek dzēsts. Lai no jauna uzstādītu meklēšanas ierobežotājus vai paplašinātājus, jānospiež poga *Search Options* (meklēšanas iespējas).

Izmantojot paplašināto meklēšanu, iespējams izveidot daudz precīzāku meklēšanas pieprasījumu nekā, lietojot vienkāršo meklēšanu. Taču paplašināto meklēšanu ieteicams izmantot pieredzējušam informācijas meklētājam, jo nepareizi sastādot meklēšanas pieprasījumu, visticamāk lietotājs neatradīs vajadzīgo informāciju.

Vienkāršā meklēšana

The image shows the EBSCO Academic Search Complete search interface with several annotations explaining different search options and filters.

Search Options:

- Search Options:** "Lai pievienotu meklēšanas ierobežotājus vai paplašinātājus, jāklikšķina uz „Meklēšanas iespējām” - Search Options"
- Advanced Search:** "Iespēja pāriet uz Paplašinātās meklēšanas logu - Advanced Search"
- Visual Search:** "Iespēja pāriet uz Vizualās meklēšanas logu - Visual Search"
- Search History/Alerts:** "Iespēja apskatīt „Meklēšanas vēsturi” - Search History un “Paziņojumus” - Alerts"
- Reset:** "Iespēja pielāgot saskarni un iestatīt meklēšanas rezultātu atrādīšanas veidu"

Search modes:

- Boolean/Phrase:** "Meklēšanas pieprasījumā izmantot Bula operatorus / Frāzi"
- Find all my search terms:** "Meklēšanas pieprasījumā izmantot kādu no atslēgvārdiem"
- Find any of my search terms:** "Meklēšanas pieprasījumā izmanto visus ievadītos atslēgvārdus"
- SmartText Searching:** "Meklēšanas pieprasījumu sastādot, var ievadīt - frāzi, teikumu, paragrāfu vai veselas"

Limit your results:

- Full Text:**
- Scholarly (Peer Reviewed) Journals:**
- Publication:**
- Language:** All, Dutch, English, French
- References Available:**
- Published Date from:** Month Year to Month Year
- Publication Type:** All, Periodical, Newspaper, Book (Annotation: "Norādīt raksta apjomu")
- Number of Pages:** All
- Articles With Images:** All, PDF, Text with Graphic (Annotation: "Norādīt raksta formātu")

Other annotations:

- Choose Databases:** "Iespēja papildus izvēlēties datubāzi vai no kādas atteikties"
- Search:** Search button
- Clear:** Clear button
- Palīdzība:** Help button

Paplašinātā meklēšana

Elektroniskās informācijas meklēšanas veidi

Informācijas meklēšana datubāzē, izmantojot „Personalizēto mapi”

Mape, kurā var saglabāt informāciju, kamēr strādā ar datubāzi

Ar datubāzi saistīti jaunumi

Iespēja uzdot jautājumu par sarežģījumiem darbā ar datubāzi

Keyword | Publications | Subject Terms | Cited References | More ▾ | Sign In to My EBSCOhost | Folder | New Features! | Jauta mums | Help | Exit

Searching: **Academic Search Complete** | [Choose Databases >](#)

NATIONAL LIBRARY OF LATVIA

in
Select a Field (optional)
Search
Clear

and ▾

in
Select a Field (optional)
←

Meklēšanas kritēriji

and ▾

in
Select a Field (optional)
[Add Row](#)

[Advanced Search](#) | [Visual Search](#) | [Search History/Alerts](#) | [Preferences >](#)

Search Options Reset

Search modes ?

Boolean/Phrase

Find all my search terms

Find any of my search terms

SmartText Searching [Hint](#)

Apply related words ←

Izmantot radniecīgus terminus pieprasījumā

Also search within the full text of the articles ←

Meklēt raksta pilnā tekstā

Limit your results

Full Text ←

Meklēt tikai pilnos tekstus

Scholarly (Peer Reviewed) Journals ←

Meklēt tikai zinātniski recenzētus žurnālus

Publication

←

Veikt meklēšanu tikai izdevumā ar konkrētu nosaukumu

Document Type

All | Abstract | Article | Bibliography

←

Norādīt izdevuma veidu

References Available ←

Meklēt tikai rakstus, uz kuriem atsaukušies citi autori

Published Date from

Month ▾
Year:
to
Month ▾
Year:

←

Norādīt publicēšanas datumu

Publication Type

All | Periodical | Newspaper | Book

←

Norādīt izdevuma veidu

Language

All | Dutch | English | French

←

Norādīt raksta valodu

Meklēšanas rezultātu logs

Searching: **Academic Search Complete** | [Choose Databases »](#)

NATIONAL LIBRARY OF LATVIA

in
  in
  in

[Advanced Search](#) | [Visual Search](#) | [Search History/Alerts](#) | [Preferences »](#)

Meklēšanas rezultātus iespējams kārtot pēc autora, datuma, u.c.

- Narrow Results by**
- Source Types
  - Subject
  - Subject: Thesaurus Term
  - Company
  - Publication Type
  - Geography
  - NAICS/Industry

Iespēja precizēt meklēšanas rezultātus, izmantojot priekšmetus – Subject, izdevuma veidus – Publication Type, u.c.

Raksta pilna bibliogrāfiskā informācija pieejama, klikšķinot uz saites

Iespēja rakstu pievienot Mapei

Šis žurnāls pieejams arī LNB iespēstā formā

All Results: 1-10 of 3016317 Page: 1 2 3 4 5 Next Sort by: Relevance [Add \(1-10\)](#)

Results for: Why Don't Librarians Use Full-Text Databases? Disc... [Alert / Save / Share »](#)

1. [Why Don't Librarians Use Full-Text Databases?](#) Iespēja piekļūt rakstam un anotācijai

By: Tenopir, Carol. *Library Journal*, 6/1/89, Vol. 114 Issue 10, p76-79, 2p; (AN 8907170504)

PDF Full Text (584KB) Apzīmējums, kas parāda raksta atbilstību meklēšanas pieprasījumam

Add to folder | Relevancy:

[Check LinkSource for more information](#)

Notes: No Message

2. [Issues Facing Academic Library Consortia and Perceptions of Members of the Illinois Digital Academic Library.](#)

By: Brooks, Sam; Dorst, Thomas J.. portal: *Libraries & the Academy*, Jan2002, Vol. 2 Issue 1, p43, 15p, 2 charts; (AN 7336116)

Abstract Only

Add to folder | Relevancy: | Times Cited in this Database: (1)

[Check LinkSource for more information](#)

Notes: No Message

3. [ACADEMIC JOURNAL EMBARGOES AND FULL TEXT DATABASES.](#)

By: Brooks, Sam. *Library Quarterly*, Jul2003, Vol. 73 Issue 3, p243, 18p, 3 charts; (AN 11160736)

HTML Full Text PDF Full Text

Add to folder | Relevancy: | Cited References: (2) | Times Cited in this Database: (2)

[Pilni teksti JSTOR](#) [Full Text from Sage Journals Online](#) [Check LinkSource for more information](#)

Notes: This title is held locally

Datubāzes, kurās pieejams raksta pilns variants

Limit your results

- Full Text
- References Available

Filter by Publication Date:

Meklēšanas rezultātu filtrēšanas iespējas pēc izdevuma gada

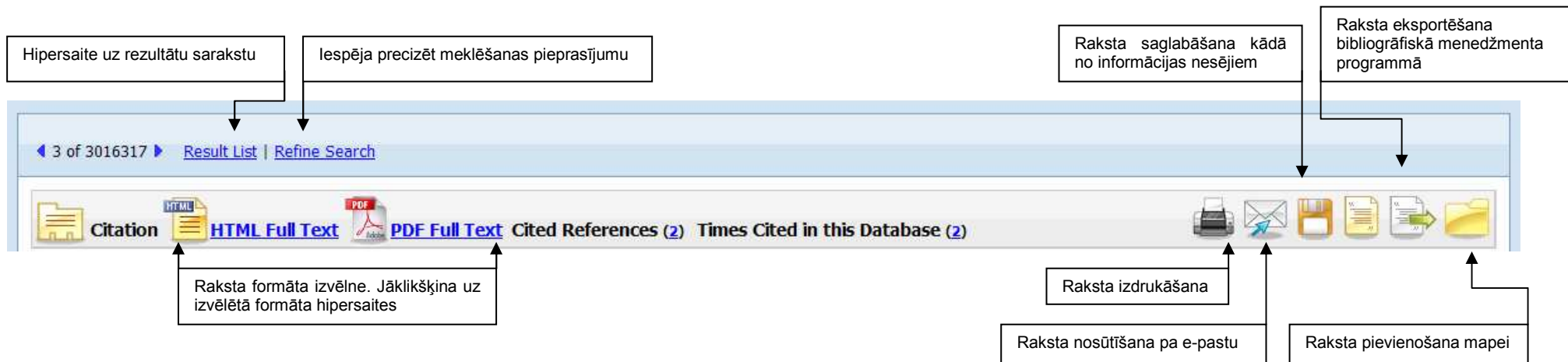
« Search Options

Iespēja pievienotu meklēšanas rezultātiem ierobežotājus vai paplašinātājus

Papildus raksta meklēšanas iespējas, ja pilns variants datubāzē nav pieejams

Hipersaite uz rakstiem, kuros ir atsauces uz šo rakstu

Hipersaite uz rakstiem, kuros ir atsauces šajā datubāzē uz šo rakstu

Vizuālā meklēšana

Keyword | Publications | Subject Terms | Cited References | More | Sign In to My EBSCOhost | Folder | New Features! | Jauta mums | Help | Exit

Searching: **Academic Search Complete** | Choose Databases >

EBSCO HOST search agent [Search] [Clear] ?

Advanced Search | Visual Search | Search History/Alerts | Preferences >

Limit your results: Full Text References Available [More Options >](#)

Meklēšanas rezultātus iespējams filtrēt pēc datuma un atbilstības meklēšanas pieprasījumam

Meklēšanas rezultātus atrādišanas stils

Meklēšanas rezultātus iespējams grupēt pēc priekšmeta un izdevuma

Group Results | Sort Results | Filter Results by Date | Display Style | Relevance Key (greatest/least)

Remove Subject Filters | WEB sites

COMPUTER network resources	website models-supported sear... Nov 2008	app shows power of RDF. Apr 2003	brief. Oct 2002	hired? Jul 1998	Jan 1998	to work. Oct 1997
JOB hunting	Get wired, get hired? Jul 1998	Putting the Net to work. Oct 1997	Need a job? Hit the Net. Oct 1997	Special delivery. Jan 1998	Putting the Net to work. Oct 1997	Need a job? Hit the Net. Oct 1997
SEMANTICS	An ontological website models-supported sear... Nov 2008	Websites in brief. Oct 2002	Get wired, get hired? Jul 1998	Special delivery. Jan 1998	Putting the Net to work. Oct 1997	Need a job? Hit the Net. Oct 1997
CLASSIFICATION	An ontological website models-supported sear... Nov 2008					

Collect Articles

To print, email, or save [Add to Folder](#)

Summary

Title: An ontological website models-supported sear...
Date: Nov 2008
Journal: Expert Systems with Applications
Author: Yang, Sheng-Yuan
Abstract: In this paper, we advocate the use of ontology-supported website models to provide a semantic level solution for a search engine so that it can provide fast, precise and stable search resul...
Abstract Only

Results Map

Logs, kurā var redzēt atlasītos rakstus

Klikšķinot uz *Add to Folder*, raksts tiek ievietots mapē - *Folder*

Logs, kurā pēc noklikšķināšanas uz raksta parādās bibliogrāfiskā informācija par rakstu

Iespēja piekļūt raksta pilnam tekstam un to izdrukāt, saglabāt utt.

Parāda datubāzes lietotāja atrašanās vietu rezultātu sarakstā

Priekšmets - *Subject*

Raksts - *Articles*

Lai veiktu vizuālo meklēšanu, jāizvēlas opcija *Visual Search*. Ievadot meklēšanas laukā meklējamo terminu un klikšķinot uz *Search* (meklēt) pogas, meklēšanas rezultātus rāda kā vizuālo karti. Meklēšanas rezultātu aplūkošanai, jāizvēlas rezultātu atrādīšanas stils – *Display style*. Datubāze piedāvā rezultātus aplūkot kvadrātos vai taisnstūros.

Kvadrāti parāda kategorijas, kādās meklētā informācija ir sagrupēta. Lielākajos kvadrātos ietverti mazāki kvadrāti, kas parāda apakškategorijas.

Blakus katram kvadrātam var redzēt rakstus. Viens un tas pats raksts var parādīties zem vairākiem kvadrātiem. Lai atvērtu rakstu, jāklikšķina uz kvadrāta.

Lai uzstādītu meklēšanas ierobežotājus vai paplašinātājus, jāizvēlas *More options*.

Lai atlasītu rakstu pievienošanai mapē, jāklikšķina ar labo peles taustiņu uz raksta un jāaizvelk līdz logam *Collect Articles*, tad jāklikšķina uz saites *Add to Folder*.

Elektroniskie informācijas meklēšanas veidi

Publication (informācijas meklēšana pēc publikācijām) – izvēloties šo informācijas meklēšanas veidu, lietotājam automātiski, alfabēta secībā tiek piedāvāti visi informācijas avoti, kas ir pieejami konkrētajā datubāzē. Informāciju iespējams meklēt ar atslēgvārdiem, vai arī pārlūkot avotus alfabēta secībā.

Subject terms (atslēgvārdi vai informācijas meklēšana ar priekšmetu terminiem) – izvēloties šo informācijas meklēšanas veidu, tiek piedāvātas dažādas meklēšanas izteiksmes, kuras apvienojot ar Bula operatoriem, sašaurina vai paplašina meklēšanas rezultātus. Visi priekšmeti pieejami alfabēta secībā, no kuriem lietotājs izvēlas un pievieno meklēšanas izteiksmei, lai atrastu vajadzīgo informāciju.

Subject (informācijas meklēšana pēc priekšmeta) – šis meklēšanas veids darbojas līdzīgi informācijas meklēšanai ar priekšmetu terminiem, bet tas ir nedaudz specifiskāks. Alfabēta secībā tiek piedāvāti pilnīgi visi priekšmeti, kas ir atrodami datubāzē, bet informāciju jāmeklē ar atslēgvārdu palīdzību, jo netiek piedāvāta ierakstu pārlūkošana ar alfabēta palīdzību. Katram ierakstam piedāvā meklēšanas pieprasījumu, bet dažiem ir pieejamas papildus ziņas – atsauces grāmatās, laikrakstos vai bukletos. Plašākiem priekšmetiem piedāvā skatīt plašākus un šaurākus priekšmetus vai arī tamlīdzīgus. Rezultātus var grupēt alfabēta secībā vai pēc to atbilstības.

Cited reference (atsauces par informācijas avotiem) – izvēloties šo informācijas meklēšanas veidu, var pārbaudīt, vai un cik daudz kāds raksts ir bijis citēts dažādās publikācijās. Norādot autoru, izdevuma avotu, nosaukumu un izdošanas gadu, tiek atrasti raksti, kuros ir atsauces uz konkrēto rakstu.

Indexes (informācijas meklēšana ar kritērijiem) – alfabēta secībā piedāvā galvenos priekšmetus, par kuriem pieejama informācija datubāzē. Zem priekšmeta ir redzams, cik informācijas avotu par šo tēmu ir pieejami. Uzsākot informācijas meklēšanu, lietotājam vajadzētu norādīt vairākus meklēšanas kritērijus, pēc tam izvēlēties kādu no datubāzes atlasītajiem priekšmetiem, un tad veikt meklēšanas pieprasījuma sašaurināšanu līdz parādās vajadzīgie informācijas avoti.

Images (attēlu meklēšana) – informācijas meklēšana tiek veikta izmantojot atslēgvārdus. Lietotājs var atrast personību fotogrāfijas, dabas zinātņu attēlus, dažādu vietu un vēsturisku notikumu fotogrāfijas, kā arī kartes un karogus.

Thesaurus (informācijas meklēšana ar tezauru) – informācijas meklēšanu iespējams veikt, izmantojot atslēgvārdus vai izmantojot tezauru. Izmantojot tezauru, katram priekšmetam tiek piedāvāts plašāks, šaurāks un līdzīgs termins, kas nodrošina iespēju atrast informāciju nepārzinot priekšmeta sadalījumu.

Dictionary (vārdnīca) – informācijas meklēšanas veids, kas pieejams *MasterFILE Premier* datubāzē. Piedāvā terminu un to skaidrojumu meklēšanu vai pārlūkošanu alfabēta secībā.

Company Profiles (uzņēmumu pārskats) – informācijas meklēšanas veids, kas pieejams *Business Source Complete* datubāzē. Piedāvā meklēt informāciju par uzņēmumiem visā pasaulē. Rezultātus var pārlūkot alfabēta secībā, vai šķirojot informāciju ar alfabēta palīdzību.

Author Profiles (autoru pārskats) – informācijas meklēšanas veids, kas pieejams *Business Source Complete* datubāzē. Piedāvā detalizētu informāciju par autoriem, un iespēju meklēt konkrēta autora darbus. Kā arī meklēt autoru darbus, izvēloties no alfabētiski izkārtota saraksta vienu vai vairākus autorus.

MeSh meklēšanas veids – šis meklēšanas veids darbojas kā tezaurs, tikai tas ir pakārtots tieši *MEDLINE* datubāzes specifiskai struktūrai. Jebkura tēma ir jāšķiro tik ilgi, kamēr tiek atlasīti ieraksti. Rezultātus iespējams kārtot, lai pieprasījums atrastos teksta sākumā vai pēc atbilstības.

Medical dictionary (medicīnas terminu vārdnīca) – šo meklēšanas veidu ieviesa 2004. gadā, un tas ir pieejams abās *Health Source* datubāzēs. Ierakstot meklēšanas laukā terminu, tiek dots termina latīniskais nosaukums un skaidrojums.